

BÁO CÁO

Thẩm tra của Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh

(Trình Kỳ họp thứ 7, Hội đồng nhân dân tỉnh khóa XVII)

Thực hiện chức năng, nhiệm vụ theo quy định của luật, Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh đã tổ chức thẩm tra các báo cáo về kết quả hoạt động của Ủy ban nhân dân tỉnh và các cơ quan tư pháp 6 tháng đầu năm, phương hướng, nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2018 trình Kỳ họp thứ 7 Hội đồng nhân dân tỉnh.

Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh cơ bản nhất trí với các báo cáo; đồng thời nhấn mạnh và kiến nghị một số nội dung sau:

I. ĐÁNH GIÁ TÌNH HÌNH AN NINH CHÍNH TRỊ, TRẬT TỰ AN TOÀN XÃ HỘI VÀ HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC CƠ QUAN TƯ PHÁP

Nhìn chung 6 tháng đầu năm, an ninh chính trị ổn định, trật tự an toàn xã hội được giữ vững; các nhiệm vụ phát triển kinh tế, xã hội được triển khai theo kế hoạch và đạt kết quả cao. Công tác chỉ đạo, điều hành của Ủy ban nhân dân tỉnh có nhiều đổi mới, hiệu quả và sâu sát hơn. Công tác điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án tiếp tục chuyển biến tích cực; các vụ trọng án được đưa ra xét xử kịp thời, đúng pháp luật; đơn thư khiếu nại, tố cáo giảm nhiều so với cùng kỳ.

1. Công tác quốc phòng, quân sự địa phương, đảm bảo an ninh, trật tự và đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật

6 tháng đầu năm, lực lượng vũ trang, các cơ quan tư pháp đã chủ động triển khai tốt các nhiệm vụ theo kế hoạch đã đề ra. Tổ chức tốt công tác giao, nhận quân; ra quân huấn luyện và chuẩn bị diễn tập khu vực phòng thủ gắn với diễn tập phòng chống khủng bố, đảm bảo an ninh trật tự trên các địa bàn; phát hiện, đấu tranh, ngăn ngừa có hiệu quả các vụ việc phát sinh, nhất là ngăn chặn kịp thời các đối tượng có hành động chống phá Đảng, Nhà nước, lợi dụng dân chủ để gây rối trật tự trị an.

Tình hình tội phạm và vi phạm pháp luật trên địa bàn tuy không có biến động lớn nhưng vẫn tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp: Tội phạm xâm phạm trật tự quản lý kinh tế và chức vụ hoạt động ngày càng tinh vi, có sự móc nối theo lợi ích để tham ô, lợi dụng cố ý làm trái. Tội phạm về tàng trữ, mua bán, vận chuyển, sử dụng ma túy và chất gây nghiện diễn biến phức tạp, gia tăng cả về số

lượng và quy mô¹. Hoạt động buôn bán, vận chuyển hàng cấm qua biên giới, cửa khẩu ngày càng tinh vi. Các vụ cố ý gây thương tích, chống người thi hành công vụ, làm nhục người khác... xảy ra ở nhiều địa bàn, gây bức xúc dư luận. Tội phạm môi trường tiếp tục là điểm nóng với các vi phạm chủ yếu: khai thác khoáng sản trái phép, xử lý chất thải; vi phạm về vệ sinh an toàn thực phẩm². An ninh mạng, buu chính viễn thông tiềm ẩn nhiều yếu tố đáng lo ngại, nguy cơ mất an toàn thông tin; một số hoạt động báo chí chưa được quản lý chặt chẽ, nhiều thông tin trên các trang mạng xã hội chưa phản ánh đúng sự thật. Quản lý nhà nước về hoạt động tôn giáo còn dễ xảy ra nhiều vi phạm, “Hội thánh đức Chúa Trời” hoạt động tại một số địa bàn nhưng chưa được ngăn chặn triệt để.

Công tác điều tra, giải quyết án, xử lý tin báo, tố giác tội phạm vẫn còn một số hạn chế, chưa được khắc phục kịp thời³. Công tác đảm bảo trật tự an toàn giao thông tuy đã có chuyển biến tích cực nhưng vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu; tình trạng xe quá khổ, quá tải, lấn chiếm hành lang an toàn giao thông, hoạt động đò ngang trên một số tuyến giao thông thủy, khai thác cát trái phép... xảy ra còn nhiều. Tai nạn giao thông so với cùng kỳ không tăng về số vụ nhưng tăng số người chết và tính chất, mức độ hậu quả ngày càng nghiêm trọng hơn⁴.

2. Công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp

Ngành Kiểm sát đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện có hiệu quả chức năng, nhiệm vụ được giao, tăng cường công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp, kịp thời ban hành các kháng nghị, kiến nghị yêu cầu các cơ quan, cá nhân khắc phục các vi phạm trong hoạt động tư pháp⁵, góp phần nâng cao hiệu quả đấu tranh phòng, chống tội phạm, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội. Phối hợp các cơ quan tiến hành tố tụng trong việc nắm tình hình và diễn biến tội phạm; tích cực kiểm sát việc xử lý tin báo, tố giác tội phạm, hạn chế tình trạng bỏ lọt tội phạm, oan sai với người vô tội⁶.

Tuy vậy, vẫn còn một số tồn tại, hạn chế trong công tác thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp như: Kiểm sát trong quá trình điều tra chưa thường xuyên, một số vi phạm trong hoạt động điều tra tồn tại nhiều năm nhưng chưa được kiến nghị khắc phục triệt để; một số vụ án, Viện kiểm sát chưa

¹ Phát hiện, khởi tố 53 vụ 65 bị can (tăng 10 vụ, 13 bị can so với cùng kỳ năm 2017)

² Phát hiện, xử lý 678 vụ VLL về bảo vệ môi trường, vệ sinh an toàn thực phẩm.

1. Một số vi phạm của cơ quan điều tra vẫn tiếp tục tồn tại qua các năm: chậm thụ lý, xác minh, giải quyết tin báo, tố giác tội phạm; không thông báo cho Viện kiểm sát cử Kiểm sát viên tham gia khám nghiệm hiện trường; lập lý lịch bị can không đầy đủ thông tin theo quy định; không thông báo cho bị can biết đầy đủ quyền theo luật định; không xác định tư cách tham gia tố tụng của người làm chứng, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan.

⁴6 tháng đầu năm xảy ra 67 vụ TNGT, làm chết 67 người, bị thương 30 người. So với cùng kỳ năm 2017, không tăng (giảm) số vụ, tăng 3 người chết (+4,7%), giảm 11 người bị thương (-27%).

⁵Ban hành 11 kháng nghị, 61 kiến nghị và 246 yêu cầu khắc phục vi phạm trong hoạt động tư pháp.

⁶Sáu tháng đầu năm, Viện kiểm sát các cấp đã kiểm sát giải quyết 337/359 tin báo tố giác tội phạm, đạt tỷ lệ 93,87%; kiểm sát khởi tố mới 280 vụ án, 555 bị can; kiểm sát điều tra 383 vụ, 760 bị can; truy tố 237 vụ, 427 bị can/245 vụ, 462 bị can, đạt tỷ lệ 96,7%.

kiểm sát chặt chẽ bản án của Tòa án cùng cấp, do đó không phát hiện kịp thời những vi phạm nghiêm trọng trong điều tra, xét xử, dẫn đến một số bản án bị hủy, sửa, trả hồ sơ yêu cầu điều tra lại; tiến độ giải quyết một số vụ án còn chậm, đương sự có ý kiến nhiều lần nhưng Viện kiểm sát chưa kiến nghị xử lý kịp thời, đúng quy định.

3. Công tác xét xử và thi hành án hình sự

Tòa án nhân dân các cấp đã tập trung giải quyết 1.259/1.461 vụ việc, đạt tỷ lệ 86%; trong đó án hình sự chủ yếu là tội xâm phạm sở hữu (46%), vụ việc dân sự chiếm tỷ lệ cao là các tranh chấp về đất đai (53%). Đã tổ chức hòa giải thành công một số vụ việc dân sự phức tạp, kéo dài qua nhiều năm.

Công tác thi hành án hình sự được thực hiện kịp thời và cơ bản đúng quy định pháp luật; đã ra quyết định thi hành đối với 455 bị án và ủy thác thi hành đối với 64 trường hợp.

Tuy vậy, công tác xét xử và thi hành án hình sự vẫn còn một số hạn chế: Đường lối xét xử một số vụ án chưa nghiêm; việc không áp dụng hoặc áp dụng không đúng tình tiết giảm nhẹ, tăng nặng trách nhiệm hình sự; vi phạm quy định về thời hạn hoãn phiên tòa. Trong giải quyết các vụ việc dân sự còn vi phạm về thời gian chuẩn bị xét xử, áp dụng điều luật, có vụ vi phạm về nội dung giải quyết⁷. Thực hiện quy định giám sát, giáo dục người được hưởng án treo; cải tạo không giam giữ tiến hành chưa thường xuyên.

4. Công tác Thi hành án dân sự

Cơ quan thi hành án dân sự đã tích cực tham mưu cho Ban chỉ đạo thi hành án dân sự 2 cấp tập trung chỉ đạo tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc trong thi hành án dân sự đối với những vụ việc phức tạp, tài sản có giá trị lớn. Sáu tháng đầu năm, kết quả thi hành án dân sự tiếp tục đạt và vượt chỉ tiêu được giao cả về số việc và số tiền thi hành⁸. Tuy vậy công tác thi hành án dân sự vẫn còn tồn tại, hạn chế, đó là: việc ban hành, gửi quyết định thi hành án còn chậm, phân loại một số vụ việc không có điều kiện thi hành chưa chính xác... Trình độ, năng lực của một số Chấp hành viên còn hạn chế, chưa linh hoạt dẫn đến một số vụ việc kéo dài nhiều năm, gây bức xúc trong dư luận nhưng vẫn chưa được thi hành. Hiện nay tồn đọng một số vụ việc có giá trị lớn nhưng không có điều kiện thi hành (357,6 tỷ/432,8 tỷ đồng, chiếm 82,6% số phải thi hành); đây là vấn đề cần phải được quan tâm chỉ đạo, áp dụng các biện pháp để thi hành án, nhằm thu hồi tài sản hợp pháp của tổ chức, cá nhân và đảm bảo tính nghiêm minh của pháp luật.

⁷ Tòa không xác định lỗi và không giải quyết hậu quả của Hợp đồng vô hiệu trong vụ yêu cầu tuyên bố văn bản công chứng và hợp đồng thế chấp tài sản vô hiệu giữa ông Nguyễn Văn Lợi với Phòng công chứng số 1 và Ngân hàng NN&PTNT Việt Nam, chi nhánh Hà Tĩnh..

⁸ 2.529/3.041 việc có điều kiện thi hành, đạt tỷ lệ 83,2%; 31 tỷ/75,2 tỷ có điều kiện thi hành, đạt tỷ lệ 41,3%.

II. MỘT SỐ LĨNH VỰC VỀ QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC CẦN QUAN TÂM

1. Công tác cải cách hành chính

Thời gian qua, Ủy ban nhân dân tỉnh đã kịp thời chỉ đạo các ngành, địa phương xây dựng Đề án đổi mới, sắp xếp, tinh gọn bộ máy, hoạt động hiệu quả theo tinh thần Nghị quyết Hội nghị Trung ương 6 (khóa XII); đẩy mạnh cải cách hành chính gắn với cải thiện môi trường kinh doanh, tạo sự đồng thuận giữa người dân, doanh nghiệp với cơ quan nhà nước. Tuy mới thành lập, đến nay Trung tâm hành chính công cấp tỉnh và 13 Trung tâm hành chính công cấp huyện đã đi vào hoạt động, bước đầu mang lại hiệu quả thiết thực. Một số tồn tại, hạn chế trong thực thi công vụ được chấn chỉnh, kỷ luật, kỷ cương hành chính nhà nước được tăng cường, hiệu lực, hiệu quả hoạt động tiếp tục được nâng lên.

Tuy vậy, cải cách hành chính cần phải được quan tâm, đẩy mạnh hơn nữa, nhất là công tác tuyên truyền, hướng dẫn người dân tham gia dịch vụ công trực tuyến mức độ 3; nghiên cứu đề tập trung đưa các thủ tục hành chính của các ngành, các cơ quan, đơn vị về tiếp nhận, giải quyết tại trung tâm hành chính công các cấp; tạo điều kiện thuận lợi cho người dân giám sát, góp ý kiến để từng bước đẩy lùi tình trạng phiền hà, nhũng nhiễu; nâng cao trách nhiệm, thái độ và chất lượng phục vụ của cán bộ, công chức đối với người dân và doanh nghiệp, nhất là tại các trung tâm hành chính công.

2. Công tác giải quyết các khiếu nại, tố cáo của công dân và đấu tranh phòng, chống tham nhũng

6 tháng đầu năm, đơn thư khiếu nại, tố cáo trên địa bàn giảm nhiều so với cùng kỳ⁹; Ủy ban nhân dân các cấp, các cơ quan, đơn vị đã chỉ đạo giải quyết tốt các khiếu nại, tố cáo thuộc thẩm quyền¹⁰, nhất là tập trung giải quyết một số vụ việc tồn đọng, phức tạp, kéo dài¹¹. Các vụ việc khiếu kiện, tụ tập đông người liên quan việc chuyển đổi mô hình đầu tư, quản lý chợ, sự cố môi trường biển, xử lý rác thải... được quan tâm xử lý.

Cơ chế phối hợp giữa các ngành, địa phương trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng được thực hiện nghiêm túc.

⁹ Cơ quan hành chính các cấp tiếp nhận: 1.488 đơn (KN: 117; TC: 121; KNPA: 1.250), giảm 29,6% (giảm 288 đơn) so với cùng kỳ năm 2017. Trong đó: Cấp tỉnh tiếp nhận: 183 đơn (KN: 35; TC: 49; KNPA: 99); cấp huyện tiếp nhận: 577 đơn (KN: 40; TC: 35; KNPA: 502); các Sở, ngành tiếp nhận: 258 đơn (KN: 29; TC: 28; KNPA: 201); cấp xã tiếp nhận: 470 đơn (KN: 13; TC: 09; KNPA: 448).

¹⁰ Đã giải quyết 90/111 vụ việc, đạt tỷ lệ 81,1%, trong đó: Khiếu nại đã giải quyết: 48/62 vụ việc, tỷ lệ 77,42% (khiếu nại đúng: 7/48 vụ việc, tỷ lệ 14,58%; khiếu nại đúng một phần 11/48 vụ việc, tỷ lệ 22,92%; khiếu nại sai 30/48 vụ việc, tỷ lệ 62,5%); tố cáo đã giải quyết: 42/49 vụ việc, tỷ lệ 85,71% (tố cáo đúng 0/42 vụ việc, tỷ lệ 0%; tố cáo đúng một phần: 09/42 vụ việc, tỷ lệ 21,43%; tố cáo sai: 33/42 vụ việc, tỷ lệ 78,57%

¹¹ Trong 46 vụ việc tồn đọng, phức tạp theo Báo cáo số 122/BC-ĐGS ngày 06/12/2016 của Đoàn giám sát HĐND tỉnh, đã giải quyết xong 31 vụ việc, còn lại 15 vụ việc

Tuy vậy, nhận thức của một bộ phận Nhân dân trong thực hiện quyền khiếu nại, tố cáo chưa đầy đủ; công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật chưa sâu rộng, hiệu quả chưa cao. Điển hình là việc khiếu nại sai, tố cáo sai chiếm tỷ lệ cao (tỷ lệ khiếu nại sai là 62,5%, tố cáo sai là 78,57%) gây mất thời gian, ảnh hưởng đến hoạt động của chính quyền các cấp. Việc xử lý trách nhiệm của đứng đầu có vi phạm trong tiếp dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo chưa rõ nét, thiếu quyết liệt; một số vụ việc khiếu nại, tố cáo chậm ban hành quyết định giải quyết mặc dù đã có kết quả xác minh trong thời gian dài.

Số vụ việc vi phạm liên quan đến kinh tế bị phát hiện trong hoạt động thanh tra, kiểm tra, giám sát nhiều nhưng tỷ lệ xử lý hình sự còn thấp. Thực hiện quy định về kê khai tài sản, thu nhập có bước chuyển biến nhưng vẫn còn mang tính hình thức, công tác kiểm tra, kiểm soát nguồn gốc tài sản của các trường hợp trong diện phải kê khai còn hạn chế.

3. Công tác quản lý tài nguyên, môi trường

Ủy ban nhân dân tỉnh đã tập trung chỉ đạo các ngành, địa phương liên quan tăng cường công tác quản lý nhà nước về đất đai, tài nguyên, khoáng sản. Tình trạng khai rừng trái phép, giao đất, cho thuê đất trái thẩm quyền giảm nhiều; tăng cường công tác kiểm tra, kiểm soát và xử lý vi phạm, nhất là hoạt động khai thác cát trái phép trên các tuyến sông.

Tuy vậy, tại một số địa bàn, đặc biệt là khu vực giáp ranh giữa các huyện, việc khai thác cát trái phép vẫn còn diễn ra trong khi việc thăm dò, điều chỉnh quy hoạch, đấu giá, cấp giấy phép khai thác còn vướng mắc, chưa tập trung tháo gỡ; công tác tuần tra, kiểm soát hoạt động giao thông đường thủy gặp khó khăn, kinh phí và phương tiện phục vụ chưa đáp ứng được yêu cầu; âu thuyền, bến bãi để tạm giữ phương tiện thủy và hàng hóa vi phạm chậm được triển khai xây dựng; giá dịch vụ trông coi phương tiện thủy vi phạm chưa có quy định nên khó khăn trong việc xử lý...

III. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

Trên cơ sở những nhận định, đánh giá đã nêu, Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh kiến nghị một số nội dung sau đây:

1. Đề nghị Ủy ban nhân dân tỉnh:

- Chỉ đạo các ngành trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ của mình chủ động phát hiện, xử lý kịp thời các vấn đề về an ninh trật tự, kiên quyết không để xảy ra phức tạp, điểm nóng. Nắm chắc tình hình, đấu tranh có hiệu quả đối với các phần tử phản động, đối tượng xấu lợi dụng dân chủ, sơ hở để lôi kéo, kích động người dân tụ tập gây rối, khiếu kiện trái pháp luật. Tăng cường các biện pháp đảm bảo trật tự, an toàn xã hội trong nhân dân, ngăn chặn tình trạng lây lan các tệ nạn xã hội như ma túy, đánh bạc, đánh đề, các dịch vụ tài chính, cầm đồ, cho vay nặng lãi...

- Xử lý nghiêm hành vi sử dụng kích điện, thuốc nổ để đánh bắt thủy, hải sản ảnh hưởng đến nguồn lợi và môi trường. Khảo sát, thăm dò, đánh giá tác động môi trường để điều chỉnh quy hoạch hợp lý các điểm mở khai thác vật liệu xây dựng; có phương án nạo vét bãi bồi trên các tuyến sông đảm bảo môi trường, khơi thông dòng chảy, tránh sạt lở, bồi lấp ảnh hưởng đến tài sản của nhân dân và thuận tiện cho giao thông đường thủy.

- Quan tâm công tác tiếp công dân, xử lý khiếu nại, tố cáo của công dân theo đúng thẩm quyền của các cấp, các ngành; tiếp tục chỉ đạo rà soát, giải quyết dứt điểm, khẩn trương các vụ việc tồn đọng, phức tạp, kéo dài. Thực hiện nghiêm túc quy định của Trung ương về phòng, chống tham nhũng, kê khai tài sản thu nhập, xây dựng cơ chế thăm tra, xác minh nguồn gốc tài sản của đối tượng phải kê khai.

- Đẩy mạnh thực hiện tinh giản biên chế, xây dựng bộ máy đảm bảo tinh gọn, hoạt động hiệu quả; tăng cường thanh tra trách nhiệm đối với người đứng đầu, cấp phó người đứng đầu trong các cơ quan, đơn vị, địa phương. Đầu tư, nâng cấp các trung tâm hành chính công, đảm bảo quy mô, theo đó ban hành chính sách phù hợp, động viên cán bộ yên tâm công tác. Đưa các thủ tục hành chính có tần suất thực hiện cao, thủ tục hành chính có liên thông giữa các cơ quan với nhau vào tiếp nhận và trả kết quả tại Trung tâm Hành chính công, tạo bước đột phá trong cải cách hành chính. Khẩn trương xây dựng chính sách nhằm thực hiện việc sắp xếp, tinh gọn bộ máy theo tinh thần Nghị quyết Hội nghị Trung ương 6 (Khóa XII).

2. Đề nghị các cơ quan tư pháp trong hoạt động điều tra, truy tố và xét xử cần tăng cường hơn nữa công tác phối hợp, chú trọng nâng cao chất lượng; tập trung chấn chỉnh các vi phạm, thiếu sót; quan tâm kiểm sát thi hành án dân sự đối với những vụ việc kéo dài nhiều năm nhưng chưa thi hành; chủ động tham mưu, xây dựng kế hoạch, kịp thời xin ý kiến Ban chỉ đạo thi hành án nhằm giải quyết dứt điểm những vụ việc tồn đọng, khó khăn, vướng mắc./.

Nơi nhận:

- Thường trực HĐND tỉnh;
- Ủy ban nhân dân tỉnh;
- Đại biểu HĐND tỉnh;
- Bộ CHQS, Bộ đội biên phòng, Công an tỉnh;
- VKSND, TAND tỉnh, Cục THADS tỉnh;
- Lưu VT. BPC.

**TM. BAN PHÁP CHẾ HĐND
TRƯỞNG BAN**

Nguyễn Trọng Nhiệu